
KROPARSKI PTIČARJI

Jože Eržen

361

IZVLEČEK

Kroparski žebjarji so lovili ptiče, da so jih imeli v stanovanjih. Kletke z njimi so obešali na stene, nekateri so jih imeli tudi po dvajset. Ptiči so jih zvečer, ko so po dolgem, tudi šestnajsturnem delavniku, prišli domov, razveseljevali s petjem. Tako so si uredili košček narave kar doma. Lovili so samce - pevce, domov pa so jemali tudi cela gnezda z negodnimi mladiči. Pevce so učili peti različne napeve. Lov jim je pomenil strast, pa tudi občudovanje in spoštovanje narave.

ABSTRACT

The nail-makers of Kropa used to catch birds to keep them in their homes. Bird-cages were hung on the walls and some people had up to twenty birds. When the nail-makers returned home in the evening after a day of hard work which at times lasted sixteen hours the birds delighted them with their songs. In this way they arranged for themselves a little piece of nature at home. They caught males - songbirds - and sometimes took home whole nests including the young. The birds were taught to sing different tunes. Bird-hunting was a passion, but it also expressed admiration and respect of nature around the native place.

Stari žebjarji so bili veliki prijatelji narave. V težavah vsakdanjega življenja jih je nanjo priklepalo nesebično tovarištvo. Bila jim je dobra in nepogrešljiva prijateljica, neizčrpen zaklad in vir lepotnih užitkov, sproščenosti in oddiha. Za to, kar jim je manjkalo in kar so pogrešali v svoji zapostavljeni družbi, revščini in trpljenju, so skušali nadoknaditi v naravi, v kateri so spoznavali načelo in zakonitosti enakovrednosti in enakopravnosti. Celo več. Skrivnostno in veličastno snovanje so bolje doumeli in spoznavali. Zato se jim trdo življenje ni zdelo grenko, duhovno pa so bili bogatejši.

Že sam prihod pomladi so pozdravili z velikim veseljem in praznovanjem starodavne šege. Na predvečer sv. Gregorja (11. marca) so vsako leto vrgli luč v vodo; v bajer pri Spodnji fužini. Fužinski delavci so na majhne splave naložili

vnetljive snovi, jih zažgali in vrgli v vodo, kajti dan se je že toliko podaljšal, da jim luč v stanovanjih ni bila več potrebna. V fužinah in vigenjih jim je temo razsvetljevala razbeljena železna palica (polizdelek "cajn"). Žebbljarji so pri kovanju žebbljev morali palico najprej razžariti na kovaškem ognjišču. Ko so jo potem prenesli na nakovalo, je po zraku zarisala svetlečo pot. Danes, ko je električna energija izenačila dan z nočjo, se šega ohranja tako, da otroci namesto preprostih splavov izdelujejo barčice; izdelki, kot so gradovi, cerkve, ladje in še veliko drugih umetnij, so večinoma iz lesa. V notranjost postavijo svečo, jo prižgejo in spustijo po vodi.

362 O sv. Gregorju pa so žebbljarji praznovali še drug praznik. Na Gregorjevo se ženijo ptički. Že ob dveh ponoči so začeli kovati, da so dopoldne pogasili ognje in če je bilo vreme lepo, so šli v skupinah na ptičjo ohcet Pod Boršt. Tam so se otroci šli prve pomladanske igre, odrasli pa so posedli v krog in ob kozarčku "ta zelen'ga" razpravljali ter se s krilatimi pevci veselili prihoda zmagovite pomladi. Žal so nam danes trgovci in Evropa ptičjo ohcet predstavili že v februar.

Veliko bolj kot mi so dojemali rumene zarje in zelene trate, ki so jih obdajale vse do vigenjcev. Kakor da so jim same hotele olepšati težko življenje ob nakovalih. Na vigenjskih zelenicah, iskrečih se v srebru in zlatu potoka Kroparice, posejanih s cvetjem kreše, regrata in zlatice, je bila najlepša brezskrbna pomlad. Pa tudi zmagovita. Po dolgih mesecih trde zime brez sonca, saj je Kropa v globoki in ozki kotlini, ko je bila poskočna in iskra Koparica vklenjena v led, da so obstala vodna kolesa in jih je bilo treba vsako jutro obsekavati, ko se je po pajčevinah v vigenjih obešalo ivje kakor čipkasti prtički, je končno zadihalo lepše življenje. Že v adventu so se začeli oglašati pernati jetniki po kletkah v žebbljarskih stanovanjih in so vzbujali veselo upanje na pomlad in lepše dni. In ko je pomlad končno prišla, so bili ozelenele trate in gozdovi spet polni otrok, mladine in starejših ljudi vse od sv. Gregorja do nedelje okrog sv. Lenarta (6. novembra); takrat so se poslovili od gozda s tem, da so nabrali mah za jaslice. V gozdovih so nabirali tudi suhljad vse do vrha Kroparske gore, hodili na izlete, po borovnice, gobe, iskali ptičja gnezda in lovili ptiče.

Najljubši šport, ki so ga gojili žebbljarji, je bil brez dvoma lov na ptiče, ki je bil tem bolj vabljliv in mikaven, ker je bil prepovedan. V prenekaterem stanovanju žebbljarjev ni bilo najpotrebnejše opreme, o udobju ni bilo najmanjšega sledu, zelo redka pa so bila brez vsaj ene ptičje kletke s pevcem, ki se je ujel na limanice v domačih logih ali pa je bil že nekaj dni po rojstvu vzet s celo družino iz gnezda in mu je namesto krilatih staršev dajala hrano črna in žuljava žebbljarjeva roka. Bolj kot zase je žebbljar skrbel zanje. Na limanice ujete ptiče v poznih jesenskih mesecih so takoj nastanili po stanovanjih, gnezda pa so navadno vzredili kar v vigenjih. Ptič v kletki je dobil svoj obrok hrane vsako jutro; obenem mu je žebbljar zamenjal vodo, se prepričal o njegovem zdravju ter poskrbel za njegove ostale dnevne potrebe. Ptičje gnezdo pa je moral imeti v neposredni bližini svojega delovnega mesta, kajti nebolgli mladiči so neprestano odpirali lačne kljune, in

jih je moral žebjar pitati. Ko so ptiči lahko sami leteli, so jih nastanili v kletke skupaj z ostalo družino. Mladostniki so začeli dobivati končno podobo - svojo suknjico. Sledilo je zanimivo ugibanje spola. Od tega je bilo odvisno, ali bo ptič pel ali ne. V mnogih primerih je bila to skoraj neresljiva uganka. Rekli so, da pojo samo samci. Ugibanje na oko in vedenje ptičev, zlasti pri nekaterih vrstah, ko niso zunanji znaki dovolj očitni, je žebjarja dostikrat varalo in je pozneje zaman pričakoval, kdaj se bo ptič oglasil s svojim žgolenjem. To se je dokončno pokazalo šele v adventu, ob sončnem preobratu, ko so se v dnevih najdaljših noči in najhujše zime začeli po kletkah oglašati kot daljno oznanilo pomladi. Ni bilo v vsakem vzrejenem gnezdu pevca, bili so zelo redki, in žebjar se je večkrat obrisal pod nosom za ves trud in pričakovanje. Kljub temu je priljubljeno družinico hranil še do pomladi, ko jo je ob prvem zelenju odnesel daleč v gozd. Ptiči pa so se prijazne roke zelo navadili. Pripovedujejo, da je marsikdo, ko se je vrnil, dobil ptiče spet doma, pa čeprav jih je nesel v prostost tudi uro daleč.

Za vzrejo so iskali gnezda po Jelovici, okrog Vodice, Mošenjske planine in v Dolgi njivi za Jamniško goro. Gorske ptiče so imeli za imenitnejše in boljše pevce. Iskali so gnezda šprahovcev, taščic, kalinov, kosov... Ptiče so vzrejali za razvedrilo, veselili so se njihovega razvoja in rasti in bili nadvse ponosni, če so mogli pokazati veselega in živahnega pevca. Dobre pevce so nekateri - kakor Prešernov orglar - učili svojih melodij. Tako je žebjar Morâva imel šprahovca, ki je znal zapeti cesarsko himno Bog ohrani, Bog obvari. Tudi mesar Martin Hafner je imel kosa, ki je zapel dve vrstici pesmi Regiment po cesti gre. Tako izučene pevce so lahko drago prodali.

Gnezda pa so bila tudi zaščiteni. Lastnik ribolova Adolf pl. Kappus je plačal za gnezdo povodnega kosa eno krono. Ker so mu uničevali ribji zarod, je te ptiče preganjal.

Glede prehranjevanja so imeli s ptiči kar precej težav. Zelo redko so žebjarji jedli meso, toda kadar so ga imeli, so si ga pritrkali od ust za ptiče. Drobno so ga razrezali in jim ga dali. Hranili so jih tudi z žganci, ki so jih imeli sami navadno za zajtrk; ali pa so jih skuhal le zanje. Poskrbeli so tudi za priboljške. Skuhali so jim kunje jajce, ga drobno zrezali in zmešali s prav tako drobno zrezanim rmanom. Včasih pa so šli celo po mravljinična jajca na Jelovico. Iskali so razne žuželke. Luka Šolar jih je celo gojil. V lesenem zaboju, ki ga je imel kar pod posteljo, se je redila med koruzno moko, cunjami in kostni zalega rumenih črvov. Vsako jutro ob zajtrku (od 8. do 9. ure) je šel iz vigenjca domov, odkril zaboj, odgrnil cunje, odbral nekaj črvov in jih vrgel v ptičjo kletko. Ptiči so jih slastno in hitro pojedli.

Prelestna pomlad s svojim mladim in žametnim zelenjem se je žal kaj hitro postarala. Mesec maj, čas gnezdenja, je minil. Ljubezenski domovi pernatih parčkov so oddali prvi zarod. Že nekaj tednov za tem, ko so nekateri rodovi začeli skrbeti za drugi zarod, so pričeli ponehavati glasovi ptičev pevcev. Jutranji gozdni koncerti ptičjih zborov, ki so tako veličastni v majskih jutrih, so kasneje vedno tišji. Nič več skupne, nazadnje je slišati le še posamezne melodije. Ko

zraste še drugi rod, iz gozda brez slovesa izgine prijazni ku-ku. V avgustu ležeta na gozd trudnost in zaspanost, postaja temnejši, kakor da je zasanjan v minljivost lepote in veselih ur. Opojni vonj ciklam je le še kakor poljub ob slovesu. Po malem šmarnu nastopi čas selitve ptic, obenem pa tudi čas lova ptičev na limanice, ki traja pozno v jesen.

Na lov so se ptičarji dolgo pripravljali. Že od prejšnjih let so hranili v vodo namočene limanice, zavite v usnjenih tulcih. "Lim", lepilo, so skuhali kar za nekaj let naprej. Nabirali so plodove bele omele, "zaspanca", ki raste v grmičih v težko dostopnih višinah hrastovih debel. Svoj čas so grmiči bele omele menda rasli tudi po starih jablanah. Iskali so jih po domačih in oddaljenih gozdovih. 364 Jernačev Nace ga je nosil celo iz Semiča v Beli krajini. Zelene, kakor grozd debele jagode so kuhali po več ur tako, do so se razkuhale in so iz njih padle pečke. Kuhana gmota se je počasi zgostila v lepljivo kepo svetlo zelene barve. Težko pridobljena kepa "lima" je za vsakega pravega ptičarja pomenila neprecenljiv zaklad, ki ga je ljubosumno skrival in hranil po več let. Z njim je obnavljal lepljivost in moč starih limanic in delal tudi nove. Zanje je nabral vrbovega šibja in ga premazal z limom. Ker vsi ptičarji niso znali kuhati lima in ga tudi vsi niso mogli nabirati, so bile limanice dragocenost, na katero je prežalo mnogo misli in oči. Vse prerado se je zgodilo, da je lim med letom izginil. Žebjar, ki ni pričakoval, da bi mu ga kdo ukradel, je bil v času lova v težavah, saj ni mogel v kratkem času pripraviti drugega.

Po loviščih okrog Kroke so najpogosteje lovili cajzlece in štinglce. Slednji so redko prileteli do lovišč, ker so se zadrževali v dolini Save. Tam so imeli več hrane. Ptiči, ki so jih ulovili na limanice, so prebivali v višjih predelih, mrzla jesenska jutra pa so jih pregnala v dolino. Poleg limanic je lovec - ptičar moral imeti tudi vabljenca. Čim boljši pevec je bil vabljenec, večje je bilo upanje na dober ulov. Vabljenca je ptičar ponavadi ujel že prejšnjo jesen. Skrbno ga je negoval in čuval za bodoči lov. Tudi vabljenec so povzročali zavist in ljubosumnost in zavistneži so stalno iskali priložnosti, da so ob ugodnem trenutku doma, med potjo na lov ali na lovu samem ptiča izpustili.

Kakor vsak lov je tudi lov na ptiče vzbujal strast in opajal z lepoto jesenskih juter. Ko so na nebu pričele bledeti zvezde, so ptičarji že vstajali in vzeli vse pripravljeno za lov; limanice, kletko z vabljencem in še eno zelo majhno kletko za ujete ptiče. Tej kletki so rekli "dobra majnga", ker niso vnaprej vedeli, če bo kaj uspeha. Eden ali drugi je stisnil v malho stekleničko žganja. Vabljenca v kletki so ogrnili z ruto ali kosom blaga, da se po poti ni oglašal. Vstajali so zgodaj zato, da bi si zagotovili boljša mesta za nastanitev, kajti na enem lovišču je nastavljalo po več ptičarjev. Za dobra mesta se je večkrat vnel razburljiv spor, ki se je nemalokrat končal tudi s pretepom, med katerim so frčale kletke z vabljenec v se naokrog. Le-ti so izkoristili priložnost in ušli. Ptičarji, ki so prišli zadnji, so se morali zadovoljiti s slabšimi mesti.

Sicer pa ptičarji nikdar niso bili prepričani, kam bodo ptiči prileteli. Precej

je bilo odvisno od vabljenca pa tudi od naključja, ker se je jata vrgla izpod neba kot blisk in so ptiči sedli na različna mesta. V tla so zasadili do tri metre dolge prekle in nanje zataknili limanice. Kletke so postavili ob prekle, sami pa so se skrili. Medtem se je že dodobra zdanilo. Kakor en sam mogočen plamen so v jutranjem soncu zagoreli jelovski jesenski gozdovi. Še malo in sončna svetloba je oblila tudi lovišča. Ptičarji in vabljeneci so se vzradostili. Pričakovanje se je stopnjevalo. Ptič v kletki je pričel prepevati. Ptičarju je srce začelo burno utripati. Ko je vabljenec začutil jato, je postal nemiren. Začel se je spreletavati po kletki in njegovo petje je bilo vse bolj glasno. Jata ptičev je priletela in posedla po drevju in grmovju; nekateri na postavljene drogove, manj previdni pa so padli na limanice in z njimi vred na tla. To je bil najrazburljivější trenutek lova. Ptičarji so planili iz svojih skrivališč, zavistno pogledali po sosedovih uspehih, pobrali ujete ptiče, jih plašne in trepetajoče rešili limanic in jih nastanili v kletki "dobra majnga".

Včasih so lovci čakali vse jutro in dopoldne zastonj. Ptiči niso prileteli. Drugič je prišla jata stotih ptičev hitro in nenadoma kakor oblak, včasih pa samo v malih skupinah po nekaj parov, lahko pa tudi ves dan ni bilo nobenega ptiča. Zgodilo pa se je tudi, da je ptičar v enem samem dnevu ujel do dvajset ptičev. Te so potem nesli domov in jih skrbno razdelili.

Ptičji lov se je ponavadi začel v zgodnji jeseni, ko so se pokazali prvi rumeni listi, in je trajal vse do novembra; seveda če je bila jesen lepa. Ptiči, ujeti v poznih jesenskih dnevih, ko so bila polja že pokrita s slano, ponavadi v ujetništvu niso dolgo živeli. Že prve dni so postali razmršeni - ptičarji so rekli, da so "koš" - in kmalu so obležali v kletki pod koritcem. Ker je ptičar vanj nasipal hrano, se je potem ptič v zadnjem boju zatekel podenj.

Če so se ptičarji vračali z lova prazni, so hodili hitro, ker so bili izpostavljeni zbadljivkam in zasmehljivim pogledom, nasprotno pa jim je uspešen lov vzbujal ponos in samozadovoljstvo. Večkrat se je tudi zgodilo, da je kdo prišel z lova brez vabljenca, ker so mu ga izpustili ali pa mu je ušel. Kroparji so imeli velik krog lovišč po jelovških gozdovih. Znana lovna mesta so bila v Cutovem in Farovškem lazju, na Vodica in Mošenjski planini, Barigli, Na peceh, ob robovih gozda in nekaj tudi na Brezovici.

Ko je pritisnil mraz in je z drevja in grmovja odpadlo listje, so se jate ptičev porazgubile. Zmanjkalo je hrane in ptiči so se selili. Ptičarji so morali prenehati z lovom, ker so imeli vedno manj uspehov in v mrazu tudi niso dolgo zdržali. Okrog sv. Lenarta so z lovom popolnoma prenehali. Ko je ponavadi že v novembru zapadel sneg, je prisilil ptiče, da so prišli z gora v bližino hiš, saj v zasneženih gozdovih niso dobili hrane. Žebjarjeva okna na zadnji strani hiš ob bregovih, kjer je bilo več miru, so stalno oblegali vsakovrstni ptiči. Večkrat so se pojavili nenavadni, ki jih v dolini niso videli. Na okna so jim nasipali hrane in jih potem opazovali iz toplih izb. Dajali so jim, kar so le mogli; drobtine, žgance, proso, konopljo, košček loja, semena in še kaj je prišlo na jedilni list priljubljenih gostov. Zaupanje ptičev je raslo, vedno manj so bili boječi. V trdi zimi, mrzlih in

brezsončnih dneh je pomenilo to prijateljstvo žebjarjem košček pomladi, ki bo kmalu prišla. Veliko pa je bilo tudi takih, ki so stisko in zaupljivost ptičev izrabljali in jim nastavljali pasti ter jih lovili. Imeli so lesene ali železne kletke in ko je ptič skočil vanjo, se je sprožila vzmet in vratca so se zaprla. Spet drugi so lovili v precepe in zanke. S precepom - nekakšnimi kleščami - so lovili tako, da so jih pomaknili skozi okno do mesta, kjer je bila posuta hrana, in v ugodnem trenutku z vrstico klešče zaprli. Seveda ptičev niso lovili zato, da bi jih morili, ampak jih je speljal užitek lova - prevarati žival. Nastanili so jih v kletke ali pa so jih imeli kar prosto v izbah do spomladi in so se sami hranili ob skledi gostitelja. V nekaterih izbah je bilo vse živo ptičev.

366

Žebjarjevo stanovanje je bilo skromno, vendar pa so bile stene tako rekoč prekrte s ptiči. Tako so imeli košček narave kar doma. Skrb za ptiče jih je obvezovala in jim izpolnjevala kar dobršen del življenja. Z njimi so se pogovarjali v pesmi in besedi. V nešteti pesmih so izražena najnežnejša čustva. Pesmi, kot so Zapoj mi ptičica glasno, Ena ptička priletela, Spomladi vse se veseli, Prišla bo pomlad, So tičice zbrane, Lepo je na svet', Ena tička mi poje, Mrzel veter tebe žene, so ponarodele. Seveda pa ti mali prebivalci niso lepšali življenja le kroparskim kovačem, občudovali so jih tudi drugi in jim skozi trdo zimo pomagali preživeti. V zameno pa so jim živali potešile potrebe po lepem, zanimivem, kulturnem in jim nadomeščale to, kar današnjemu človeku pomeni radio. Menda so Kroparji krstili prvi radijski aparat kar za "folovž".

Najrajši so lovili kose, ščinkovce, šmarnice ali taščice, dimplne ali kaline, drozge, šprahovce, sinice, kobilarje, vodne in modre kose, streščke, srakoperje, pastirice, fliske ali vodomce, cajzlce, štinglce, kraničaste kose (imeli so beli venec pod vratom), škorce, škrjančke, prepelice in več vrst šoj. Nekatere so lovili zaradi petja, druge zaradi lepote.

Med starimi Kroparji so bili najbolj znani ptičarji Jošt, Pecirk, Irga, Moráva, Vajš, Rajgelj, Padarjev Pepe. Zadnji je bil po ustnem izročilu mornar in zelo močan mož. Menda je samo on jedel ptiče. Mlajši pa so bili: Jernačev Nace, Toncov Cene, Polčov Andrej, Kolezov Luka, Smukarjev France. Ob njih so lovili tudi drugi, vendar so bili le-ti nekakšni poklicni ptičarji. Veselje do lova na ptiče jih ni minilo vse življenje in so ob skrbi za delo in družino ves prosti čas porabili zanje. O starem Irgu so krožile govorice, da je bil tako predan ptičarski strasti, da je dobil privide in se mu je začelo blesti. Videl je skrivnostnega ptiča, ki ga je vodil za seboj, da je letal za njim po pokopališču in zgornjem delu Kroepe. Ljudje so vraževerno sklepali, da je obseden, ker se je preveč pečal s ptiči in je v podobi ptiča videl samega sebe kot vraga.

Veselje do lova na ptiče ni čisto pojenjalo niti danes. Pravih ptičarjev, ki bi gojili gnezda, sicer ni več, tovrstni lov na ptice je izumrl. Nekaj fantov in mož pa vseeno poskuša oživljati staro navado. Tako vsako leto preživimo nekaj lepih, užitkov polnih ur v poslavljaljoči se lepoti jesenske narave, ki je najzvestejša in najboljša prijateljica ter učiteljica človeka. Znana je tudi ptičarska anekdota iz

Kamne Gorice. Pred nekaj leti je ptičar postavil limanice kar na njivo. Ne na svojo. Ko pa je lastnica prišla po solato, jo je ozmerjal, zakaj hodi na njivo prav takrat, ko on lovi ptiče.

BESEDA O AVTORJU

Jože Eržen je vodič v Kovaškem muzeju v Kropi.

ABOUT THE AUTHOR

Jože Eržen, guide in the Kropa Museum.

367

SUMMARY

THE BIRD-CATCHERS OF KROPA

The nail-makers of Kropa were enthusiastic nature-lovers. For everything they had to miss during their hard work in the dark smithies and because of their poverty they tried to find compensation in nature. One of their festivals - St Gregory's on March 11th - hailed the arrival of spring. On the eve of the festival they threw "lights" into the water, a custom which has been preserved by children who nowadays set little (paper, wooden) boats with lights on the water to float. In the morning of St Gregory's the people of Kropa went to the "bird wedding" near Boršt; here the children played and the adults discussed the arrival of spring over a glass of brandy.

The nail-makers' favourite sport was undoubtedly bird catching, not in the least because it was forbidden. They caught blackbirds, thrushes, bull-finches, orioles, white wagtails, quails, finches, redstarts, starlings, larks, jays, robins and other songbirds. Accessories used to catch them were lime-wigs, various traps or an already domesticated songbird as decoy. Lime-twigs were made of the seeds of white mistletoe. The best time to catch birds were early autumn mornings when migrating birds were on their way south and the season lasted until November. The catchers knew where to wait for the birds and because several of them set out lime-twigs in the same "hunting-grounds" disputes and even brawling were not uncommon. Bird catching required extensive knowledge of the habits of individual species and a great deal of patience. The catchers took young birds from the nests and raised them at home. They even took the bird-cages with them to the forges in order to feed the birds several times a day. The most exciting period of the breeding process was Advent when it became clear whether a bird was a songbird or a female. It was then that the feathered prisoners sang in their cages for the first time (or did not). The birds were fed left-overs of meals -dumpling pieces and meat - but also ant eggs, yarrow, various insects and some people even bred worms for them.

The bird-catchers operated in the forests of Jelovica, around Vodice, Mošenjska planina, and Dolga njiva beyond Jamniška mountain. They were very proud of their songbirds and taught them various tunes. Butcher Martin Hafner had a blackbird who could sing two lines of the folk song "*Regiment po cesti gre*" ("*Here comes the regiment*"), and nail-maker Morava's songbird could sing the (Austro-Hungarian) "*Emperor's Hymn*". In the past some people from Kropa were known to be practically professional bird catchers who also sold birds, and many people used to engage in bird catching. Bird catching is still very much in favour nowadays, but there has not been a real bird catcher who would raise whole nests for several decades.

RESUME

LES OISELEURS DE KROPA

Les cloutiers de Kropa étaient de grands amis de la nature. Ils recherchaient dans la nature ce qui leur manquait pendant leur travail dans l'obscurité des forges et dans la misère de tous les jours. Une de leur fête, la St. Grégoire, le 11 mars, célébrait l'arrivée du printemps. A la veille de cette fête, les cloutiers jetaient la "lumière" dans l'eau. Aujourd'hui, les enfants perpétuent cette tradition en faisant glisser des petits bateaux. Le matin de la St. Grégoire, les gens allaient au mariage des oiseaux au-dessous de Boršt. Les enfants jouaient, les adultes bavardaient en buvant de l'eau de vie et se réjouissaient de l'arrivée du printemps.

Le sport préféré des cloutiers était sans aucun doute la chasse aux oiseaux, d'autant plus tentante qu'elle était interdite. Ils chassaient les merles (d'eau, bleus, ...), les pinsons, les rouges-gorges, les bouvreuils, les grives, les mésanges, les loriots, les pies-grièches, les hochequeueues, les étourneaux, les alouettes, les cailles, toutes sortes de geais et autres oiseaux chanteurs. Pour la chasse, ils utilisaient des gluaux, des pièges, des étaux, des tenailles etc. et un oiseau chanteur apprivoisé qui servait d'appât. Les gluaux étaient faits de graines de gui. La meilleure période pour chasser les oiseaux était en automne, tôt le matin, quand les oiseaux migrateurs partaient vers le sud. Elle se terminait en novembre. Les oiseleurs connaissaient de bons endroits pour attendre les oiseaux. Or, il arrivait souvent que plusieurs oiseleurs tendent leurs gluaux au même endroit ce qui se terminait en conflit ouvert ou même en bagarre. La chasse aux oiseaux exigeait une grande connaissance des habitudes de chaque espèce de volatiles et surtout beaucoup de patience. Au printemps, les oiseleurs capturaient des oisillons dans leurs nids pour les élever chez eux. Ils les mettaient dans des cages qu'ils gardaient avec eux dans les forges de façon à pouvoir leur donner à manger plusieurs fois dans la journée.

La période de l'élevage la plus exaltante était le moment, où, autour de l'avent, l'oiseau commençait à montrer des talents chanteurs. C'est à cette époque que les oiseaux tenus en cage chantaient pour la première fois. Les oiseleurs nourrissaient les oiseaux avec les restes de leurs repas - de la pâte de farine ou de la viande, ils ramassaient pour eux des oeufs de fourmis, d'achillée, toutes sortes d'insectes. Ils élevaient même des vers.

Les cloutiers oiselaient à Jelovica, autour de Vodice et de Mošenjska planina, à Dolga njiva derrière Jamniška gora. Ils étaient très fiers de leurs chanteurs. Ils leur apprenaient à chanter des airs variés: Martin Hafner, boucher de profession, avait un merle qui savait chanter deux lignes de la chanson populaire "Regiment po cesti gre" et le pinçon du cloutier de Morave l'hymne impérial "Bog ohrani, Bog obvari". Parmi les vieux habitants de Kropa certains étaient connus comme des professionnels, qui chassaient et vendaient des oiseaux. Toutefois, beaucoup d'autres personnes chassaient les oiseaux. Aujourd'hui encore, le plaisir de la chasse aux oiseaux n'a pas diminué. Cependant, les vrais oiseleurs qui élevaient des nids n'existent plus depuis plusieurs décennies.